

Edukacja i wsparcie kobiety w okresie laktacji

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Położnictwo
Dyscyplina wiodąca	NAUKI O ZDROWIU
Profil studiów	PRAKTYCZNY
Poziom kształcenia	II STOPNIA
Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej WUM
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. med. Grażyna Bączek
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. i n. o zdr. Mariola Błachnio mariola.blachnio@wum.edu.pl tel. 605356817
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr n. med. i n. o zdr. Mariola Błachnio mariola.blachnio@wum.edu.pl tel. 605356817
Prowadzący zajęcia	Dr n. med. i n. o zdr. Mariola Błachnio

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	II rok, semestr 1 (zimowy)	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		5	0,25
seminarium (S)		5	0,25
ćwiczenia (C)		10	0,5
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		30	1

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie studenta z rekomendacjami, programami organizacji promujących karmienie piersią, normami etycznymi odnoszącymi się do udzielanych świadczeń zdrowotnych w zakresie karmienia piersią oraz regulacjami prawnymi.
C2	Zapoznanie studenta z przebiegiem specjalistycznej porady laktacyjnej realizowanej przez edukatora do spraw laktacji.
C3	Omówienie czynników sprzyjających laktacji i zaburzające laktację oraz zasad postępowania w przypadku sytuacji trudnych w laktacji (po operacji chirurgicznej piersi, po operacji bariatrycznej), relaktacji i laktacji indukowanej.
C4	Zapoznanie z wpływem leków, używek i chorób zakaźnych na laktację oraz możliwość karmienia piersią.
C5	Wprowadzenie w udzielanie porad laktacyjnych;
C6	Zaplanowanie i wdrożenie działań edukacyjnych w przypadku wystąpienia problemów laktacyjnych i sytuacji trudnych w laktacji (w tym po operacji chirurgicznej piersi i bariatrycznej) oraz w przypadku relaktacji i laktacji indukowanej;
C7	Wykształcenie umiejętności dokonywania ewaluacji skuteczności prowadzonych działań edukacyjnych w zakresie laktacji;

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego.

zgodnie ze standardami uczenia się	

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

B.W49.	Rekomendacje, programy organizacji promujących karmienie piersią, normy etyczne odnoszące się do udzielanych świadczeń zdrowotnych w zakresie karmienia piersią oraz regulacje prawne;
B.W50.	Przebieg specjalistycznej porady laktacyjnej realizowanej przez edukatora do spraw laktacji;
B.W51.	Czynniki sprzyjające laktacji i zaburzające laktację oraz zasady postępowania w przypadku sytuacji trudnych w laktacji (po operacji chirurgicznej piersi, po operacji bariatrycznej), relaktacji i laktacji indukowanej;
B.W52.	Wpływ leków, używek i chorób zakaźnych na laktację oraz możliwość karmienia piersią;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

B.U49.	Udzielać porad laktacyjnych;
B.U50.	Zaplanować i wdrożyć działania edukacyjne w przypadku wystąpienia problemów laktacyjnych i sytuacji trudnych w laktacji (w tym po operacji chirurgicznej piersi i bariatrycznej) oraz w przypadku relaktacji i laktacji indukowanej;
B.U51.	Dokonać ewaluacji skuteczności prowadzonych działań edukacyjnych w zakresie laktacji;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	<i>(pole nieobowiązkowe)</i> Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	
W2	
W3	
W4	

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	
U2	

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

KS1	Ponoszenia odpowiedzialność za realizację opieki i realizowane świadczenia zdrowotne zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i systemem wartości pacjentki i jej rodziny;

KS2	Kierowania się dobrem pacjentki, szanowania godności i autonomii podopiecznych oraz okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
KS3	Wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki oraz przestrzegania tajemnicy zawodowej i praw pacjentki i jej rodziny;
KS4	Wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego;
KS5	Wykazywania postawy empatycznej i wspierającej wobec kobiety z różnymi problemami w środowisku rodzinnym.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
WYKŁAD	W1: Rekomendacje, programy organizacji promujących karmienie piersią, normy etyczne odnoszące się do udzielanych świadczeń zdrowotnych w zakresie karmienia piersią oraz regulacje prawne (1 godz.). W2: Przebieg specjalistycznej porady laktacyjnej realizowanej przez edukatora do spraw laktacji. Wskaźniki skutecznego karmienia. Ocena stanu ogólnego noworodka wraz z oceną jamy ustnej i ich znaczenie dla skuteczności pobierania pokarmu.. Charakterystyka przystosowania noworodka do nowego środowiska. (1 godz.). W3: Czynniki sprzyjające laktacji i zaburzające laktację oraz zasady postępowania w przypadku sytuacji trudnych w laktacji (po operacji chirurgicznej piersi, po operacji bariatrycznej), relaktacji i laktacji indukowanej (2 godz.). . W4: Wpływ leków, używek i chorób zakaźnych na laktację oraz możliwość karmienia piersią. (1 godz.).	B.W49. B.W50. B.W51. B.W52.
SEMINARIUM	S1: Przebieg porady laktacyjnej - przeprowadzenie: wywiadu, oceny stanu ogólnego i emocjonalnego matki, badania piersi, oceny stanu ogólnego z oceną jamy ustnej noworodka. Przeprowadzenie: oceny aktu karmienia, diagnozy, porady, wsparcia, kontroli – studium przypadków. Zademonstrowanie techniki ręcznego i mechanicznego odciągania pokarmu. Zasady dobrej komunikacji z kobietą karmiącą – ćwiczenia. Wyposażenie gabinetu położnej i torby położniczej. Protokół oceny umiejętności ssania piersi POUS 2025 (5 godz.).	B.W50 KS1 – KS6
ĆWICZENIA	Ćw 1. Przeprowadzenie porady laktacyjnej w miejscu pracy na podstawie analizy przypadków - oddział położniczy/przychodnia laktacyjna/przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej (3 godz.). Ćw 2. Najczęstsze problemy z karmieniem naturalnym, ich przyczyny i zalecenia – studium przypadków. Korzystanie z baz danych o lekach dla kobiet karmiących – ćwiczenia z użyciem urządzeń mobilnych Przebieg zajęć w edukacji przedporodowej dotyczących przygotowania do karmienia piersią – projekt konspektu (2 godz.).	B.U49. B.U50. B.U51. KS1 – KS6 B.U49. B.U50. B.U51. KS1 – KS6

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Nehring-Gugulska M., Żukowska-Rubik M., Pietkiewicz A. (red.): Karmienie piersią w teorii i praktyce. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2025.
2. Wilińska M. (Red.) Laktacja tom 1. Kompedium dla praktyków. PZWL Wydawnictwo Lekarskie. 2022.
3. Wilińska M. (Red.) Laktacja tom 2. Wiedza kliniczna i farmakoterapia. PZWL Wydawnictwo Lekarskie. 2023.
4. Nehring-Gugulska M, Żukowska-Rubik M i wsp. Protokół oceny umiejętności ssania piersi. Postępy Neonatologii 1 (20), 2014: 53-65. Wersja uaktualniona 2025
5. Michałak E.: Pokonaj laktoterroryzm. 5 kroków do udanego karmienia piersią. Wydawnictwo Self-Publishing, Konin 2018.
6. Karpienia M.: Karmienie piersią. Wydawnictwo Natuli, Szczecin 2020.

Uzupełniająca

1. Bazy danych o lekach.
2. Helwich E. (red.): Program wczesnej stymulacji laktacji dla ośrodków neonatologicznych i położniczych III poziomu referencyjnego. Standardy Medyczne/Pediatrica, 2014, T. 11.
3. Bernatowicz-Łojko U., Nehring-Gugulska M., Olejnik-Królak B.: Uzasadnione medycznie przeciwwskazania do karmienia piersią/pokarmem kobiecym oraz wskazania do stosowania substytutów mleka kobiecego. W: Standard wczesnej stymulacji laktacji. Załącznik 11 (red. E. Helwich, M. Wilińska). Standardy Medyczne, 2014, tom 11, nr 1.
4. Szajewska H., Horvath A., Rybak A., Socha P.: Karmienie piersią. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci. Standardy Medyczne/Pediatrica, 2016, 13, 9-24.
5. Szajewska H., Socha P., Horvath A., Rybak A., Dobrzańska A., Borszewska-Kornacka M.K., Chybicka A., Czerwionka-Szafranska M., Gajewska D., Helwich E., Książyk J., Mojska H., Stolarczyk A., Weker H.: Zasady żywienia zdrowych niemowląt. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci. Standardy Medyczne/Pediatrica, 2014, 11, 321-338.

Akty prawne i dokumenty odzwierciedlające aktualny stan prawny:

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.W49 - B.W52	Rozwiązanie testu wiedzy składającego się z 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru.	60% prawidłowych odpowiedzi
B.U49 - B.U51	Udzielanie porad laktacyjnych na podstawie studium przypadków – obserwacja w działaniu.	Prawidłowe wykonanie działania
KS1 – KS6	Autoewaluacja.	Umiejętność określenia mocnych i słabych stron

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Warunkiem przystąpienia do zaliczenia jest obecność na wszystkich seminariach.
2. Każda nieobecność na seminarium musi być usprawiedliwiona.
3. Nieobecność na seminarium spowodowaną chorobą należy usprawiedliwić poprzez okazanie prowadzącemu zwolnienia lekarskiego do wglądu.
4. Preferowaną formę odrobienia seminarium jest obecność na tych samych zajęciach z inną grupą. Jeśli nie jest to możliwe należy ustalić sposób odrobienia z prowadzącym.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich